

LYFJAFRÆÐINGAFÉLAG ÍSLANDS

Pharmaceutical Society of Iceland

Alþingi

Erindi nr. P 135/664

komudagur 3.12.2007

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Seltjarnarnes, 30. nóvember 2007

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um lyfjalög, 37. mál, sala nikótínlyfja.

Með vísan til eftirfarandi mælir Lyfjafræðingafélag Íslands gegn því að heimiluð verði sala nikótínlyfja utan apóteka og lyfjaútibúa.

Samkvæmt 1. mgr. 1. gr. lyfjalaga nr. 93/1994 með síðari breytingum, er eitt af markmiðum laganna að við verslun með lyf skal það ætíð haft til hliðsjónar að lyfjadreifing er hluti heilbrigðisþjónustu og starfsmenn við dreifinguna skulu vinna með öðrum aðilum í heilbrigðisþjónustu að opinberum heilbrigðismarkmiðum hverju sinni. Það er jafnframt markmið með lögum þessum að tryggja eftir föngum gæði og öryggi lyfja og lyfjaþjónustu, auka fræðslu um lyfjanotkun, sporna við óhóflegri notkun og halda lyfjakostnaði í lágmarki.

Starfsmenn tóbakverslana eru ekki heilbrigðisstarfsmenn og geta því ekki unnið sameiginlega með öðrum heilbrigðisstéttum að sameiginlegum heilbrigðismarkmiðum.

Lyfjafræðingafélag Íslands (LFÍ) er að sjálfsögðu fylgjandi því að draga úr notkun tóbaks en við hljótum samt að spyrja hvort ekki sé betra og vænlegra til árangurs að fækka útsölustöðum tóbaks en að fara þessa leið sem flutningsmenn leggja til. Frumvarpið er eflaust sett fram í góðri trú og meiningu en fullt eins mætti fara þá leið að binda sölu tóbaks við apótek, og væri slíkt þá liður í forvörnum.

Önnur leið sem LFÍ vill benda á sem gæti einnig leitt til betra aðgengis að þessum lyfjum er að heimila sölu nikótínlyfja í öllum lyfjaútibúum frá apótekum, slík útibú eru algeng á landsbyggðinni þar sem aðgengi að nikótínlyfjum er kannski verra en á höfuðborgarsvæðinu þar sem apótek eru ekki af skornum skammti og neytandinn þarf sjaldan að fara langt til að finna eitt slíkt.

Lyfjalögin eru í heildarendurskoðun og því telur LFÍ eðlilegra að vísa slíkum hugmyndum til þess hóps sem vinnur að endurskoðuninni.

LFÍ gerir auk þess eftirfarandi athugasemdir við greinargerð frumvarpsins:

- Vítnað er til þess að það hafi verið heimilað að selja lausasöululyf víðar en í apótekum í Danmörku og að slík umræða fari fram í öðrum löndum en látið er hjá líða að upplýsa hvernig það vildi til að heimilað var að selja lausasöululyf í Danmörku. Það skal því upplýst að mikil andstaða var við að heimila sama frelsi í rekstri apóteka í Danmörku eins og á Íslandi og á endanum fengu danskir lyfjafræðingar að velja á milli þess að fá íslenska frelsið eða gefa eftir einkaleyfi í sölu á lausasöululyfjum þ.m.t. nikótínlyfjum.
- Skv. Skýrslu Ríkisendurskoðunar um lyfjakostnað frá því í mars 2004 er íbúafjöldi/apótek 4.401 á Íslandi samanborið við 19.009 í Danmörku og 9.196 í Noregi. Þar af leiðandi er aðgengi reykingamanna að nikótínlyfjum í apótekum á Íslandi væntanlega rúmlega 4 sinnum betra en í Danmörku og 2 sinnum betra en í Noregi
- Íslendingar reykja minna en Norðurlandabúar en nota miklu meira af nikótínlyfjum en hin Norðurlöndin. Því má draga þá ályktun að við höfum staðið okkur betur í tóbaksvörnum en samanburðarlöndin og þau gætu frekar lært af okkur en við af þeim.

Samanburður á sölu nikótínlyfja sýnir að notkun þeirra/1.000 íbúa er langmest á Íslandi af samanburðarlöndunum sjá töflu 4.29. (Medicines Consumption in the Nordic Countries 1999-2003)

sem þýðir væntanlega að apótekin á Íslandi hafa staðið afar vel að smásöluþreifingu og baráttan gegn tóbakinu gengur vel á Íslandi

Table 4.29 Consumption of drugs used in nicotine dependence (ATC-group N07BA), DDD/1 000 inhabitants/day, 1999-2003

	Denmark	Faroes	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden
1999	3.3	1.7	1.3	2.6	4.0	12.2	2.4	5.1
2000	4.1	2.3	1.6	2.6	3.8	14.2	2.7	5.3
2001	4.5	2.5	1.5	3.0	3.7	14.8	2.8	5.4
2002	4.9	2.4	1.5	3.4	4.1	16.3	3.0	5.6
2003	5.4	3.0	1.9	4.1	4.6	16.6	3.6	5.8

- Mikil samkeppni er milli apóteka á Íslandi og smásöluálagning á þessi lyf er mjög lág. LFI telur ólíklegt að fjölgun útsölastaða muni lækka verðið frekar eins og látið er liggja að í frumvarpinu. Ekki er minnst á það í frumvarpinu að fjölgun útsölastaða í Danmörku hafi lækkað verðið eða lagðar fram tölur um slíkt. LFI telur líklegra að með fjölgun útsölastaða og þar með auknum dreifingarkostnaði muni verðið hækka.
- Apótek hafa í dag einkaleyfi á smásölu með lyf, ekki eru færð sérstaklega haldbær rök fyrir því hvers vegna eigi að skerða leyfið eða hvort eða hvernig bera að bæta apótekum skaðann. Nefna má sem dæmi að óheimilt er að selja matvöru í apótekum en það er heimilt í þeim verslunum sem hafa leyfi til að versla með tóbak.
- Samkvæmt lyfjalögum eru apótek undir eftirliti Lyfjastofnunar og greiða henni veltutengd eftirlitsgjöld. Nýir aðilar verða þá væntanlega einnig undir eftirliti Lyfjastofnunar og greiða henni veltutengd eða lágmarks eftirlitsgjöld svo gætt sé fyllsta jafnræðis.
- Starfsfólk apóteka hefur fengið þjálfun í sölu nikótínlyfja en vandséð er hvernig slíkri þjálfun verður viðkomandi í á bensínstöðvum, veitingastöðum, stórmörkuðum og söluturnum.
- Víðast hvar þar sem heimilað hefur verið að selja lausasölu lyf utan apóteka hefur heimildin verið einskorðuð við minnstu pakkningar.
- Í greinargerð með frumvarpinu er fjallað um lyfseðilsskyldar nikótínöflur? LFI er ekki kunnugt um að hér séu fáanlegar lyfseðilsskyldar nikótínöflur og erum við þó sérfræðingarnir í faginu (hinsvegar eru til nikótín-munnlausnartöflur í lausasölu). Hér er því væntanlega um að ræða meinalega villu hjá höfundum frumvarpsins eða verið að vísa í lyfseðilsskyld lyf sem eru ekki nikótínöflur sem slík, heldur hafa áhrif á löngun reykingamannsins í nikótín.
- Samkvæmt 62. gr. reglugerðar nr. 426/1997 um lyfsölualeyfi og lyfjabúðir þá skulu lyfjafræðingar, lyfjateknar eða þjálfað starfsfólk sjá um afgreiðslu lausasölu lyfja og ráðleggja um val og rétta notkun þeirra.
Óheimilt er að hafa lausasölu lyf í sjálfvali. Munu nikótínlyf verða höfð í lausasölu á umræddum stöðum, hver er þá staða apóteka í því máli? Mun þeim einnig verða heimilt að hafa lausasölu lyf í sjálfvali?

Virðingarfyllt,

Unnur Björgvinsdóttir
Formaður Lyfjafræðingafélags Íslands